

ספרי' — אוצר חסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

משפטים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כא
(תרגום חפשי)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
 כפר חב"ד"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ותשע לבריאה
שנת הקהל

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" חי' מושקא תחי'
ענתבי

ליום הולדתה הרביעי ביום כ"ה שבט,
הי' תהא שנת סימן טוב

ולזכות אחי'

החייל ב"צבאות השם" יעקב ישראל שיחי'
ענתבי

ענתבי

ולזכות הורי'

הרה"ת ר' אורן יהושע אביגדור וזוגתו מרת נילי דפנה שיחיו
ענתבי

ענתבי

נדפס ע"י זקני'

הרה"ת ר' חיים וזוגתו מרת צבי' שיחיו
קציר

קציר

לאס אנדשעלעס, קאליפארניא

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

א. „ויכתוב משה את כל דברי ה'“
ב. במכילתא שלוש דעות
התמיהה על כך אף חזקה יותר:

בדומה לנאמר בפירוש רש"י אנו מוצאים במכילתא⁶, אך רש"י משנה מדברי המכילתא, עד כדי כך שפירוש רש"י שונה לחלוטין!

במכילתא מובאות שלוש דעות: „רבי יוסי רבי אסי אומר: מתחילת בראשית ועד כאן. רבי אומר: מצוות שנצטווה אדם הראשון ומצוות שנצטוו בני נח ומצוות שנצטוו במצרים ובמרה ושאך כל המצוות כולם. רבי ישמעאל אומר: בתחילת הענין מה הוא אומר – ושבחה הארץ שבת לה' שש שנים תזרע שדך...⁷ שמיים ויובלות ברכות וקללות, בסוף הענין מה הוא אומר – אלה החוקים והמשפטים והתורות⁸, אמרו מקבלים אנו עלינו...“ –

ואילו רש"י מחבר את שתי הדעות הראשונות ביחד.

אף אם רש"י סובר שמשמעות הדברים במכילתא היא שרבי אינו שולל את הדעה הראשונה, אלא מוסיף עליה, שבנוסף ל„מתחילת בראשית ועד כאן“ נכללו בכתיבה גם „מצוות שנצטווה אדם הראשון...“⁹, עדיין אי אפשר לומר שזהו המקור לפירוש רש"י, כי רבי אינו מזכיר רק את המצוות שנצטוו במרה כרש"י, אלא את כל המצוות האחרות, כולל אלו שרש"י אינו מציין¹⁰.

בנוסף לכך: באופן כללי קשה לומר, שפירוש רש"י כאן מבוסס על דברי המכילתא, כי במכילתא אין מבואר הפסוק „ויכתוב

מן הפסוק המופיע בסמוך לסיום פרשתנו „ויכתוב משה את כל דברי ה'“, מצטט רש"י את המילים „ויכתוב משה“, ומפרש: „מבראשית ועד מתן תורה, וכתב מצוות שנצטוו במרה“.

כאמור מספר פעמים, מפרש רש"י בפירושו על התורה את פשוטו של מקרא. ואם כך יש לשאול: מהו ההכרח לומר לפי פשוטו של מקרא שמשה כתב את כל הענינים „מבראשית ועד מתן תורה“, למרות שברובם הם כתובים כסיפור ולא כ„דברי ה'“, וכן גם „מצוות שנצטוו במרה“, ולא רק חלק מכל זאת, או „דברי ה'“ אחרים, וכדומה?

יותר מכך: בפסוק כאן נאמר „ויכתוב משה את כל דברי ה'“ – אותו ניסוח הנאמר בפסוק קודם², „ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה'“, ושם מבויר רש"י „את כל דברי ה'“ – מצות פרישה והגבלה³. מהו, אפוא, הטעם לשנות כאן ולפרש בפסוק „ויכתוב משה את כל דברי ה'“ באופן שונה מן הפירוש בפסוק קודם?

אף אם נאמר שמשום שמצות פרישה והגבלה היתה חד פעמית כהכנה למתן תורה, ולכן אין סביר לומר שרק לכך מכוונות המילים „ויכתוב משה“, שהיא כתיבת משה היא לזמן ממושך יותר, ואף לדורות – בכל זאת, ניתן להסביר, ש„ויכתוב משה“ כולל, ביחד עם מצות פרישה והגבלה, גם את כל הדיבורים שנאמרו כהכנה למתן תורה, אך חשובים גם לאחר מכן, כפי שמסביר רבינו בחיי⁴, שהכוונה של „ויכתוב משה את כל דברי ה'“ היא „התנאים והיה⁵ אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי...“⁵.

(1) כד, ד.

(2) כד, ג.

(3) פרשתנו עה"פ.

(4) יתרו יט, ה (ושם: ועתה אם ג').

(5) במד"ג עה"פ. אלו דברים שקדמו למתן תורה. אבל משם אין הוכחה כפי' הבחי' כי אפשר לפרש (בדוחק עכ"פ) שהכוונה היא (ע"ד המכילתא) גם לדברים שקדמו הרבה

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט תורות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת „האגודה למען הגאולה האמיתית והשלמה“.

מעין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת „מכון לוי יצחק“ בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי „ועד להפצת שיחות“.

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת „מכון לוי יצחק“ בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על תניינים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

„אהלי תורה“, ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך „אהלי תורה“, ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את „קונטרס בית רבינו שבבבל“

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

את „ויקרא“, אלא הוא בא לבאר לאיזה ספר הכוונה במילים „ספר הברית“.

ואם כך, חזרה הקושיה למקומה: לשם מה חוזר רש"י על פירושו בפירוט?

ד. מתי נאמרה פרשת „ואל משה אמר...“?

כדי להבין זאת יש להקדים ולבאר דיוק נוסף בלשון רש"י בפירושו הקודם „ויכתוב משה – מבראשית ועד מתן תורה וכתב מצוות שנצטוו במרה“. לכאורה, המילה „ויכתב“ מיותרת. הרי רש"י מצטט את המילים „ויכתוב משה“, ודי היה לכתוב את „וא"י החיבור „מבראשית ועד מתן תורה ומצוות שנצטוו במרה“, ומאליו מובן שכל זה נכלל ב„ויכתוב“?

ההסבר לכך הוא:

לגבי הפרשה בכלל, מ„ואל משה אמר עלה אל ה'...“, יש מחלוקת בין מפרשי התורה – מתי נאמרה פרשה זו ומתי ארעו כל המאורעות המסופרים בה:

רש"י מסביר¹² ש„פרשה זו נאמרה קודם עשרת הדברות ובד' בסיון נאמרה לו עלה“. כלומר, גם „ויכתוב משה“ היה ביום ד' בסיון, וכל הארועים האחרים, כגון „ויבן מזבח...“, התרחשו ביום ה' בסיון¹³.

לדעת הרמב"ן¹⁴ ומפרשים נוספים, התרחש כל זאת לאחר עשרת הדברות, לאחר מתן תורה.

מן המחלוקת לגבי זמן אמירת הפרשה נובע הבדל גם בפירושו של הפסוק „ויבא משה ויספר לעם את כל דברי ה' ואת כל המשפטים“:

לפי רש"י המשמעות של „כל דברי ה'“ היא,

משה“, אלא הפסוק¹¹ „ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם“. וממילא אין מכך שום הוכחה לגבי „ויכתוב משה“, שהרי ייתכן שבכתיבה כלל משה יותר מאשר בקריאה, כדיוק לשון המכילתא: „לא שמענו מהיכן (בספר) קרא“.

וכן אין מובן: מנין מסיק רש"י לפי פשוטו של מקרא ש„ויכתוב משה“ היה „מבראשית ועד מתן תורה .. מצוות שנצטוו במרה“?

ג. „ספר הברית“

בהמשך, על הפסוק „ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם“ מפרש רש"י את המילים „ספר הברית“ – „מבראשית ועד מתן תורה ומצוות שנצטוו במרה“.

הסיבה לכך שרש"י צריך להסביר כאן את „ספר הברית“ מובנת, כי לפני כן אין מוזכר שמה שכתב משה הוא „ספר הברית“, ולכן צריך רש"י להסביר שכך הוא.

אך צריך להבין: מדוע צריך רש"י לחזור כאן על כל הפרטים שכבר ציין ב„ויכתוב משה“ – „מבראשית ועד מתן תורה ומצוות שנצטוו במרה“? והרי, לכאורה, די היה לציין שזהו הספר שכתב משה. בדומה לדברי הרשב"ם כאן: „ספר הברית – דכתיב למעלה ויכתוב משה...“.

לכאורה, ניתן היה לומר, שרש"י צריך לפרט, כי בפסוק נאמר רק „ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם“, ולא נאמר מה וכמה קרא משה לפנייהם, וכלשון המכילתא שלעיל: „אבל לא שמענו מהיכן קרא“. לכן מבהיר רש"י, שמשם קרא „מבראשית ועד מתן תורה ומצוות שנצטוו במרה“ – את כל ספר הברית.

אך אי אפשר להסביר כך, כי לפי זה צריך היה רש"י לצטט את המילים „ויקרא באזני העם“ ולפרש אותן, שהמשמעות של „ויקרא“ היא „מבראשית...“ אך רש"י מצטט את המילים „ספר הברית“, ויותר מכך – הוא איננו מוסיף אפילו את המילה „וגו“ הרומזת על המשך הפסוק. מכך מובן, שאין כוונתו לפרש

לעילוי נשמת

ותיק וחסיד אי"א עוסק בצ"צ באמונה מסור ונתון לעשות צדקה וחסד בעל מעשים ומרץ ורב פעלים הרה"ח התמים ר' שניאור זלמן ע"ה בן הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד שגלוב

מקושר מאוד לכ"ק אדמו"ר מה"מ מליובאוויטש ממיסדי ומנהלי הארגון "פרי" לקרב את היהודים עולי רוסיה לאביהם שבשמים ולהכניסם בבריתו של אאע"ה המדריך והמשפיע שלהם ורבים השיב מעון הפיץ תורה ע"י שיעוריו הרבים ממנהלי ופעילי מבצע תפילין וכו' השקיע כוחות רבים לטובת שכונת המלך ולחיוזק כבוד רבני ליובאוויטש זכה להעמיד דורות חסידים ואנשי מעשה נפטר בשם טוב כ"א תמוז ה'תשס"ו ת' נ' צ' ב' ה'

(12) פרשתנו כד, א. וראה בחיי שם: על דרך הפשט זו קודם מתן תורה. וראה בארוכה לקו"ש חכ"ו ע' 153 ואילך.

(13) כפרש"י כד, ד ד"ה וישכם בבקר.

(14) ראה בארוכה רמב"ן כאן, א. וראה בראב"ע כאן – בהמשך כל הפסוקים (הובא ברמב"ן); יתרו כ, כא. וראה אברבנאל כאן: ואמרו חכמי צרפת כי זה נאמר קודם מ"ת .. אבל חכמי ספרד קיימו וקבלו שהי' זה אחר מ"ת כסדר הפרשיות. וראה גם או"ח כאן.

(11) פרשתנו שם, ז.

כדלעיל, "מצות פרישה והגבלה", והמשמעות של "ואת כל המשפטים" היא "ז' מצוות שנצטוו בני נח ושבת וכיבוד אב ואם ופרה אדומה ודינין שנתינו להם במרה"15.

ולדעת הרמב"ן¹⁶ ומפרשים נוספים, הכוונה ב"כל דברי ה'" היא לדברי הקדוש-ברוך-הוא לאחר מתן תורה – "אתם ראיתם כי מן השמים...", והכוונה ב"כל המשפטים" היא לכל פרשת משפטים עד לפרשה של "ואל משה אמר..."

והבדל זה בין שתי הדיעות מביא לידי הבדל במהותה של ה"ברית":

ברית היא קישור וחיבור בין המשתתפים בברית¹⁷, ובענייננו – חיבור ישראל והתורה, שעל-ידי התורה שנתן להם הקדוש-ברוך-הוא הם מתקשרים גם עם הקדוש-ברוך-הוא¹⁸.

לפי זה מובן, שלפי פירוש רש"י, שהברית היתה לפני מתן תורה, הרי הברית היא על ובאמצעות הדברים שנתן הקדוש-ברוך-הוא לישראל לפני מתן תורה, ובמיוחד אלו המחזקים את הקשר והברית, כ"כח מעשיו הגיד לעמו" – "מבראשית ועד החדש הזה"¹⁹ והברית היוותה הכנה למתן תורה²⁰, ולעשרת הדברות וכדומה. אך לדעת הרמב"ן ומפרשים נוספים, היתה הברית קשורה בעיקר לציוויים שציוה הקדוש-ברוך-הוא לאחר מתן תורה.

לפי זה מובן שב"ויכתוב משה" – כתיבת "ספר הברית", הספר הקשור לברית, כנאמר

בהמשך הפרשה – הכוונה היא לפי פירוש רש"י, ש"משה כתב את "כל דברי ה'" שכבר נאמרו לישראל עד אז, כלומר, "מבראשית ועד מתן תורה" ו"מצוות שנצטוו במרה".

שכתיבה זו לא היתה רק לצורך הקריאה "באזני העם" לאחר מכן, אלא זה היה חלק מן הברית: הכתיבה היא נתינת יתר תוקף, ומחייבת יותר את ישראל להתקשר לכך²¹.

ה. שני אופני הכתיבה

לפי זה יש לומר, שרש"י מפריד באמצעות המילה "וכתב" בין "מבראשית ועד מתן תורה" לבין "מצוות שנצטוו במרה", כי יש שני אופני כתיבה:

א) "מבראשית ועד מתן תורה", את סיפור המאורעות מברית העולם ועד מתן תורה כתב משה לרוב בסגנון ובאופן שבו הם כתובים בתורה שלפנינו²², כיון שאין שום סיבה והוכחה לומר שהוא שינה זאת, וכפי שניתן להבין מעט מדברי רש"י עצמו: "מבראשית ועד מתן תורה". ולכן, זוהי כתיבת פרשיות של תורה.

ב) "וכתב מצוות שנצטוו במרה", שאלה הן המצוות "שבת, כיבוד אב ואם, פרה אדומה ודינין". אותן לא היה יכול משה לכתוב ככתוב בתורה. כגון, לגבי פרה אדומה "זאת חקת התורה", ונתתם אותה אל אלעזר הכהן" ועוד. ולכן, סביר לומר, ש"משה לא כתבן כפרשיות של תורה, בנוסח שבו הן נכתבו מאוחר יותר, אלא באופן המבטא את מהות המצוות ותוכנן,

(15) ויל"ע אם לפרש"י זה גם ז' מצות ב"נ נאמרו להם במרה, וכהדעה בסנהדרין (נו, ב). ואף שבפ' בשלח (טו, כה) לא הובא בפרש"י ע"ז ז' מצות ב"נ – הרי זהו לפי ששם בא לפרש הלשון "שם שם לו חוק ומשפט גו'". והרי גם כבוד ארי"א לא הביא רש"י אף שהביאו כאן, כי אף שמוכח בואתחנן (ה, טז) ש"אף על כבוד אב ואם נצטוו במרה" (רש"י שם), מ"מ, מכיון שאין הכרח בלשון הכתוב בבשלח שם ע"ז, אין רש"י מביא בפ' בשלח, וראה שיחת ש"פ בשלח וש"פ ואתחנן תשכ"ח. וראה לקמן בפנים ובהערה 24.

(16) רמב"ן שם. ועד"ה הוא בראב"ע פרשתנו שם, ג.
(17) ראה פרש"י לך טו, י. נצבים כט, יא. וראה רמב"ן כאן "כי זאת אות הברית לבא השנים בחלקים שוים".

(18) ובגדוד התבטא בוריקת חצי הדם על המזבח וחצי הדם על העם (כרמב"ן הג"ל). וראה חזקוני כאן פסוק ת. אברבנאל שם. וראה לקו"ש חל"ז (ע' 117 ואילך).

(19) כפרש"י בראשית א, א.

(20) וראה אה"ח שם, א.

(21) וע"ד דבר שבע"פ שבא אח"כ גם בשטר.
(22) היינו עד ס"פ בשלח [מלבד הפסוק טז, לג (פרש"י שם). וכצ"ל לרש"י שם בנוגע פסוקים לדיה – אף שהלשון ברש"י הוא, ולא נאמר מקרא זה, כי בפסוקים שלאח"ז ה"ז מובן בפשטות], ובפ' יתרו מ"מ. בחדש השלישי" עד פסוק טז. אבל התחלת פ' יתרו או עכ"פ מפסוק יח, יג עד "בחדש השלישי" שלא נאמר ויהי ממחרת עד שנה שני" (פרש"י יח, יג שם) – לא נכתבו. ולהעיר מחידושי הריטב"א מכ"י (ירושלים תשמ"א) לגיטין ס, א ד"ה ואידך "וי"מ שכיון משה רבינו כמה פרשיות עתידות ליכתב בינתיים בין אחת לחברתה וכמה גויל צריך להניח ביניהן כו'".
וראה בארוכה בנוגע ל"ספר הברית" – השקו"ט והדיעות בזה – תנ"ש ח"ט מילואים סל"א פ"ג יד.

ונחושת"³⁴ (כל י"ג (ט"ו)³⁵ דברים המנויים בכתוב), שעי"ז ממהרים ומזרזים ופועלים תיכף בנין ביהמ"ק השלישי כפשוטו ממש.

. . . שההחלטה על זה³⁶ תביא תיכף את השכר"י, תביא הגאולה, תיכף ומיד ממש, שאז תערך המלוה מלכה, "סעודתא דדוד מלכא משיחא"³⁸, בהשתתפותו של נשיא דורנו משיח צדקנו בראשנו, בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובבית המקדש השלישי.

. . . ויה"ר והוא העיקר – שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תבוא בפועל ממש תיכף ומיד ממש . . עם כל הפירושים שב"מיד" [כולל גם הר"ת דכללות הדורות משה ישראל (הבעש"ט) דוד (מלכא משיחא)]

. . . [ובפרטיות יותר בנוגע לדורנו זה – שבר"ת ד"מיד" נרמזים ג' התקופות השייכות לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ועל סדר הקירבה אלינו – משיח (מנחם שמו), יוסף יצחק, דובער (שמו השני של כ"ק אדנ"ע)],

וכל הפירושים שב"ממש", ולכל לראש מיד ממש כפשוטו, ממש ממש ממש.

(משיחות ש"פ משפטים, ז"ך שבט, מבה"ח אדר א' תשנ"ב)

(34) כה, ב"ג.

(35) ראה לקר"ש חכ"א ע' 153, ובהנסמן שם.

(36) ליתן כפי נדבת לבם הטהור להקריא גמ"ח, שבמוצאי שבת קודש זה נערכת

מלוה מלכה לטובת הקרן (המו"ז).

(37) ראה תענית ח, ב. שר"ע ארי"ח סו"ס תקעא.

(38) סידור האריז"ל במקומו. ועוד.

(39) ראה לעיל ע' 144.

(ופשיטא שלילת הפכו, ביטול סיבת הגלות האחרון²⁴), שעי"ז באה הגאולה, כמאחז"ל²⁵ במעלת המשפט ש"בו ציון נבנית, שנאמר²⁶ ציון במשפט תפדה", וכן צדקה (ו"שבי" בצדקה²⁶) וגמילות חסדים²⁷, כמפורש בפרשתנו²⁸, "אם כסף תלוה את עמי את העני", גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה²⁹, וכמבואר גם בהסוגיא בבבא בתרא³⁰ ("פירושה" של פרשת משפטים בתושבע"פ) פרטי הענינים דמצות צדקה, ומהעיקר, גדולה³¹ צדקה שמקרבת את הגאולה, שנאמר³² כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות".

. . . ובהמשך לזה – גם ההוראה מהתחלת פרשת תרומה (שקורין במנחת שבת): "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", החל מהמקדש הפרטי שבכא"א מישראל ("בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד"³³), בלבו פנימה, ובביתו ובחדרו, שנעשה בית תורה תפלה וגמ"ח, כולל ובמיוחד ההשתתפות בבנין והרחבת בתי-כנסיות ובתי-מדרשות באופן ד"ויקחו לי תרומה גו' זהב וכסף

(א) על התורה ולימודה, וזאת על ידי כתיבת פרשיות התורה, "מבראשית ועד מתן תורה".
(ב) על קיום המצוות²⁷ – על ידי כתיבת ה"מצוות שנצטוו במרה".
ולפי זה ניתן להבין טוב יותר, מדוע לאחר שקרא משה רבינו את ספר הברית, באזני העם, "ענו ישראל: כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע"²⁸:
"נעשה" – לגבי ה"מצוות שנצטוו במרה", אשר קרא משה. ו"נשמע" בהמשך לקריאת הפרשיות, "מבראשית ועד מתן תורה"²⁹. וזאת היתה הכנה ללימוד התורה וקיום המצוות שישאל קבלו על עצמם²⁹ מכאן ולהבא. על ידי הקבלה הכפולה ובאופן של "ברית", הם נעשו ראויים לקבלת התורה.

כלשון רש"י, "וכתב מצוות"²³. כאן לא היתה כתיבת פרשיות של תורה, אלא כתיבת מצוות²⁴.
ודומה לכך ההבדל אם, ו"כתוב משה" היה לפני מתן תורה או לאחר מתן תורה, לפי הדיעות השונות.
לפני מתן תורה היו שני ענינים: פרשיות התורה²⁵, ומצוות שנצטוו במרה. ולכן היו ב"ויכתוב משה" שני כתיבה, כדלעיל – כתיבת פרשיות התורה, וכתיבת מצוות, שלא כחלק מפרשיות התורה.
אך לאחר מתן תורה אין סיבה להפריד ביניהם²⁶, אלא כל הכתיבה כולה – "ויכתוב" – היא באותו אופן. גם המצוות נכתבו על ידי משה כפרשיות התורה, שתוכנן מצוות.

ו. ה"ברית" היא על התורה ועל המצוות

בכך מובן מדוע בהגיענו אל הפסוק "ויקח ספר הברית", צריך רש"י לבאר מהו "ספר הברית":
כיוון שכבר לפני כן למדנו שמשה כתב שני דברים שונים, בשני אופני כתיבה שונים, וכאן נאמר "ספר הברית" בלשון יחיד – צריך רש"י לפרש שספר הברית מורכב מאותם שני ענינים: "מבראשית ועד מתן תורה ומצוות שנצטוו במרה". בכך מודגש גם כן שהברית עם ישראל היא על שני הענינים:

ז. "תורה חתומה ניתנה" לפי התוספות והמהר"ל

מן הענינים המופלאים שבפירוש רש"י זה: בגמרא³⁰ יש מחלוקת בין רבי יוחנן לבין ריש לקיש אם "תורה מגילה מגילה ניתנה" – כדברי רש"י³¹: "כשנאמרה פרשה למשה היה כותבה, ולבסוף מ' שנה כשנגמרו כל הפרשיות חיברן בגידין ותפרן" – או "תורה חתומה ניתנה", כדברי רש"י³², "לא נכתבה עד סוף מ' לאחר שנאמרו כל הפרשיות כולן, והנאמרות

27) ולכאורה זהו תוכן הפלוגתא במכילתא (הנ"ל ס"ב): לדעת ר"י רבי אסי, "מתחלת בראשית עד כאן" הוי עיקר ותוכן קריאת ספר הברית – תורה, וע"ז ה' עיקר הברית: ולדעת רבי, "מצות שנצטווה אדה"ר ומצות שנצטוו בני נח כו' ושאר כל המצוות כולם" – עיקר הוא ברית על מצות. 28) משא"כ לעיל פסוק ג' אמרו "כל הדברים אשר דבר ה' נעשה", כי שם היו רק ציוויים ולא "תורה". 29) ומה שע"ד הפשט הקדימו נעשה לנשמע אף שסדרם בספר הברית והסדר ששמעו קריאתו של משה היא תחילה פרשיות התורה מבראשית ועד מ"ת ואח"כ מצות שנצטוו במרה – כי גם ע"ד הפשט עיקר ענין התורה (ל' הוראה) הוא קיום המצות, מעשה. 29*) כי "נשמע" כאן אין פירושו "שמיעת האוזן" כ"א "קבלת דברים" (רש"י וישב לו, כו), ומכפל לשון הכתוב "נעשה ונשמע" מובן שהן ב' קבלות: "נעשה" היא הקבלה על מצות (נעש'), ו"נשמע" – ה"קבלה" על התורה. 30) גיטין ס, א. 31) גיטין שם ד"ה מגילה. 32) גיטין שם ד"ה חתומה.

24) ראה יומא ט, ב.

25) שמ"ר שם, טו.

26) ישעי' א, כז.

27) כולל גם הפעולה על אה"ע לעסוק בצדקה, ובפרט לאחר החלטת מנהיגי המדינות ע"ד חסכון בהוצאות הכספיות לצרכי נשק, אזי נקל יותר לפעול שיוסיפו בפעולות של צדקה, הן בנוגע לאוה"ע, והן בנוגע לבנ"י.

28) כב, כד.

29) סוכה מט, ב.

30) ח, א ואילך.

31) יו"ד, א.

32) ישעי' נו, א.

33) ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.

לו בשנה ראשונה ושניה היו סדורות לו על פה עד שכתבן".

בעלי ה"תוספות"³³ מתעכבים על הדיעה הסוברת ש"תורה חתומה ניתנה", ושואלים: "תימא, דכתיב ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם, ופירש רש"י בפירוש חומש דהיינו מבראשית ועד כאן"³⁴. ומשיבים: "ונראה לפרש דלא קאמר חתומה ניתנה שלא נכתבה עד לבסוף, אלא שעל הסדר נכתבה, דיש פרשיות שנאמרו תחילה לפני אותם הכתובים לפנייהם, ולא נכתבה עד שנאמר לו אותה שכתובה לפנייה וכותב זאת אחריה".

המהר"ל³⁵ מסביר, שפירוש רש"י בפרשתנו אינו סותר לדעה ש"תורה חתומה ניתנה", גם לפי דעת רש"י בפירושו על הגמרא, שמשמעות דיעה זו היא "לא נכתבה עד סוף מ" – כי היה זה "צורך מצוה", ולכן אין זה נתינת תורה נחשב, רק לכרות ברית"³⁶.

ולפי האמור לעיל ניתן להבין: למרות שהכתיבה, מבראשית ועד מתן תורה" היתה

(33) גיטין שם ד"ה תורה.

(34) וצ"ע מה שהתוס' הביאו הפסוק ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם (ופרש"י עה"פ), ולא הכתוב (ופרש"י) שקדמו – "ויכתוב משה". והרי המדובר כאן הוא בנוגע לכתיבת משה. ואולי לא ה' לפני התוס' פרש"י ד"ה ויכתוב משה, וכבכמה כתי"ר רש"י (שחת"י) שד"ה זה ליתא*. וראה לקמן הערה 40.

(35) גו"א פרשתנו עה"פ ויכתוב משה.

(36) ראה עד"ז חידושי הרשב"א גיטין שם: "ואלו נאמר דאפילו ר"ל לא אמר אלא שלא ה' כותב כל פרשה ופרשה כמו שנאמר לו אלא סודרה על פה עד גמר התורה אלא פרשיות שהיו צריכות לשעה ה' כותבן כדי שיראו וילמדו מתוך הכתב". אלא שצ"ע אם שייך "שיראו וילמדו מתוך הכתב" בנוגע ל"ספר הברית". ואולי נקט לשון כי קאי (בעיקר) על שמונה פרשיות שנכתבו (כר' לוי), ע"ש – אבל הויתר לכתוב הוא משום שה' צורך השעה (עד"מ שג"א). וכן מוכח בצידה לדרך פרשתנו כאן (מספר אמרי שפר). ע"ש. וראה בארוכה (ובהבא לקמן) תורה לשימה שם פ"ד. ואכ"מ.

ככתיבת פרשיות התורה, בכל זאת אין זו כתיבת פרשיות התורה ממש, אלא חלק מ"ספר הברית", שכלל גם את המצוות שנצטוו במרה", אשר כתיבתן היתה שונה לחלוטין מן הכתיבה בפרשיות התורה. ושני סוגי הכתיבה הרכיבו ביחד "ספר הברית" אחד.

ולגבי שאלת בעלי ה"תוספות" על פירוש רש"י, יש להסביר את דעת בעלי ה"תוספות" כך: כיוון שהפרשיות שכתב משה מבראשית ועד מתן תורה אינן שונות בצורתן ובלשונן מן הפרשיות הכתובות לאחר מכן בתורה³⁷, הרי למרות שמושה צירף אליהן ב"ספר הברית" גם את המצוות שנצטוו במרה, אשר לא נכתבו בפרשיות התורה, אין זה גורע ומבטל את העובדה שהפרשיות מבראשית ועד מתן תורה היו ככתיבת פרשיות תורה.

ולפי זה ניתן להבין מדוע מצטטים בעלי ה"תוספות" מלשון רש"י את המילים "מבראשית ועד כאן"³⁸, ואינם מציינים את סוף לשון רש"י "מצוות שנצטוו במרה"³⁹ – כי כתיבת המצוות שנצטוו במרה אינה קשורה כלל לדיון בפירוש ה"תוספות". שאלתם היא רק על "כתיבת בראשית ועד מתן תורה", שהיא ככתיבת פרשיות של תורה⁴⁰.

אך דעת רש"י היא, שמשום ששני אופני

(37) אבל ראה לעיל הערה 22.

(38) שינוי לשון התוס' "מבראשית ועד כאן", לא כלשון רש"י לפנינו (וכ"ה בדפוס ראשון ושני דרש"י). "מבראשית ועד מ"ת" – י"ל כי כן היתה גירסתם בפרש"י, וכגירסת המכילתא יתרו שם. ואולי י"ל, כי ס"ל שפרשה זו נאמרה אחרי מ"ת ו"עד כאן" כולל גם פ' משפטים. וכמפורש בחידושי הריטב"א מכת"י הנ"ל (גיטין שם ד"ה ור"ל). כי מתחלה כתב מבראשית עד סוף ואלה המשפטים. וצ"ע בכוננת המכילתא (יתרו שם) ב"עד כאן" – אם כולל רק עד מ"ת או גם פ' משפטים. ולהעיר מהפלוגתא במכילתא ריש פרשתנו אם ואלה המשפטים "מסיני" או "במרה". ואכ"מ.

(39) בפשטות יש לומר שלא ה' לפני התוס' סיום לשון רש"י "מצוות שנצטוו במרה" (וכלשון המכילתא. וראה הערה הקודמת).

(40) ואולי יש לומר, שלכן הביא התוס' פרש"י עה"פ ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם, ולא פרש"י עה"פ ויכתוב משה – כי מזה מובן שזהו בגדר כתיבת התורה. שהרי כתיבת ספר תורה ענינה (ומצותה) הוא (כחמשן הכתוב – וילך לא, יט) "ולמדה את בני ישראל", לקרות וללמד בה (ראה בארוכה לקו"ש חכ"ג ע' 18 ואילך. וש"פ). משא"כ מצד עצם הכתיבה אין מוכרח דהוי גדר כתיבת התורה.

וחדר גם בגדרי העולם, עד כדי כך שמנהיגי אוה"ע²¹ מחליטים ומכריזים מדעתם (ו) בערכאות שלהם, שיש בהם התוקף ד"דינא דמלכותא דינא" ע"ד המעמד ומצב ד"וכתתו חרבותם לאתים".

. . . ע"פ האמור לעיל מתחזקת יותר הפליאה והתמיהה,

ביחד עם גודל הצער וההבהלה (ועד שמצד גודל הצער אין להאריך בזה ביום השבת) – היתכן שבנ"י נמצאים עדיין בגלות?!... עד מתי?!...

היתכן שלאחרי כל הסימנים על בוא הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, עד להמאורע דערב שבת זה שאפילו אוה"ע מכריזים שהגיע הזמן ד"וכתתו חרבותם לאתים" – נמצאים אנו ביום הש"ק זה בחוץ לארץ, במקום להמצא, יחד עם כל בנ"י מכל קצוי תבל, בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובבית המקדש, מסובים ל"שולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם"²², שעליו ערוכים הליותן ושור הבר ויין המשומר!

ועוד ועיקר – שעדיין לא נתקבלה ההודעה והציווי ונתינת כח ד"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כפי שקוראים בתורה במנחה) בנוגע לבנין ביהמ"ק השלישי!

ומזה מובן גודל הצורך וההכרח להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהענינים שמקריבים ומזרזים ומביאים בפועל ממש את הגאולה תיכף ומיד ממש.

ולכל לראש – בהענין המודגש בפרשת משפטים:

"משפטים" – פרטי הדינים בין אדם לחבירו מתוך שלום²³

(21) ד"אע"ג דאינהו לא חזו מזלייהו חזו" (מגילה ג, א).

(22) פרש"י ריש פרשתנו.

(23) ראה שמו"ר ריש פרשתנו (פ"ל, א): "באין לידי משפט והם עושין שלום".

ובחידושי הרד"ל שם: "אפשר ר"ל ע"י פשרה, וכמ"ש בסנהדרין (ו, ב) איזהו משפט שלום זה הביצוע".

זמן מסוגל בשייכות להגאולה . . מצד הקשר והשייכות דומן זה לנשיא דורנו – להיותו ערב שבת האחרון בחודש שבט, חודש האחד עשר, שהעשירי שבו הוא יום ההילולא (גמר ושלמות העבודה) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאחד עשר שבו נעשה המשך וחיזוש הנשיאות שלו ביתר שאת וביתר עוז עד לסיום וגמר כל העבודה של דורנו זה (דור האחרון של הגלות שהוא הוא דור הראשון של הגאולה) במשך מ"ב שנים די"ל שהם כנגד מ"ב המסעות שבמדבר העמים, שאז כבר מוכנים ועומדים להכניסה לארץ בגאולה האמיתית והשלימה (כמדובר בארוכה בהתוועדות שלפנ"ז¹⁹) – שגם בהזמן (נוסף על המקום) שבו היתה ההכרזה ע"ד „וכתתו חרבותם לאתים" מודגשת השייכות לפעולתו של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, המשיח שבדור, שעל ידו נעשה קיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים וגו'".

. . . יש לומר, שהחלטת והכרזת מנהיגי אוה"ע בערב שבת פרשת משפטים ע"ד המעמד ומצב ד, „וכתתו חרבותם לאתים", היא, כתוצאה מהחלטת והכרזת „מלכי רבנן" ש„הנה זה (מלך המשיח) בא", החל מהפס"ד של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שמכבר נשלמו מעשינו ועבודתנו דמשך זמן הגלות ומוכנים כבר לקבלת פני משיח צדקנו, וכן הפס"ד של הרבנים ומורי-הוראה בישראל שהגיע זמן הגאולה, „יעמוד מלך מבית דוד וכו' בחזקת שהוא משיח" ועד להמעמד ומצב ד, „הרי זה משיח בודאי"²⁰ – פס"ד „מסיני", שנמשך

העולם ע"י נשיא הדור ניתוסף גם בקיומו וביסוסו של הארגון שמטרתו לפעול אחדות ושלוש בעולם, ועד לגמר ושלמות בירור העולם בקיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים" שהוא היסוד של ארגון זה.*

19 שיחות י"א שבט ושי"פ בשלח (סה"ש תשנ"ב ע' 308).

20 רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

* ועד שפסוק זה מתנוסס על גבי כותל הבנין.

הכתיבה נעשו ל„ספר הברית" אחד, לכן גם הפרשיות מבראשית ועד מתן תורה אינן נחשבות ככתיבת פרשיות של תורה, אלא זהו ענין של „ספר הברית".

ח. שלימות הברית לפי כל דעה

מיינה של תורה שבפירוש רש"י זה:

אמנם, מהות הברית היא התחברות וקישור בין כורתי הברית, ובענינו – איחוד של הקדוש-ברוך-הוא עם ישראל, אך בכל זאת יש הבדל מהותי בברית אם היא נכרתה לפני מתן תורה או לאחר מתן תורה:

עד מתן תורה חלה הגזירה שהעליונים לא ירדו לתחתונים והתחתונים לא יעלו לעליונים⁴¹. יוצא, שהברית שלפני מתן תורה היתה עדיין קשורה ל„גברא" ולא ל„חפצא". ויותר מכך: אמנם, על-ידי קיום תורה ומצוות לפני מתן תורה התהוו התעלות וחיבור עם הקדוש-ברוך-הוא, אך היה זה באופן של לפני מתן תורה – בלי לצאת ממהותו של נברא תחתון⁴².

ואילו לפי הדעות שהברית נכרתה לאחר מתן תורה, לאחר (א) ביטול הגזירה, (ב) ואני המתחיל, ויותר מכך: (ג) החידוש של „אנא נפשי כתבית ייבית"⁴³ – הקדוש-ברוך-הוא הכניס את עצמו, כביכול, לנצח ולתמיד אל תוך התורה⁴⁴.

ומובן, שההתאחדות עם התורה ובאופן של

ברית הביאה לידי שלימות של ההתעלות בבחינת יציאה מוחלטת מגדר נברא.

אך יש יתרון בדעה השניה, ברש"י, שהברית היתה לפני מתן תורה, כי בהיותם גם לפני מתן תורה „קשורים ענובים תפוסים"⁴⁵ עם דרגת התורה כפי שהיא ירדה לנבראים לפני מתן תורה, ועם דרגת האלקות שהומשכה על ידה – מובן, שלאחר הכנה כזו היו ההזדככות והעליה של הנבראים בעת מתן תורה מושלמות יותר, והם היו ראויים מעצם דרגתם לקבל את התורה שמעל לגדר הנבראים.

ואילו לפי הדעות שהברית היתה לאחר מתן תורה, הרי שמתן תורה היה לגמרי מעל דרגתם וענינם ונתינת התורה היתה בעיקר מצד למעלה⁴⁶.

ט. מצד הנברא – הפרדה, מצד הבורא – אחדות

לפי זה יש להסביר את ההבדל שהוזכר לעיל, בסעיף ה', שלדעת רש"י היו ב„ויכתוב" ובברית שני ענינים – תורה, ומצוות – ולפי הדעות האחרות זהו ענין אחד, חלק של תורה: מצד הנבראים מורגשת ההבחנה בין תורה לבין מצוות, ולפיכך גם בקבלתם של ישראל – „נעשה" לחוד ו„נשמע" לחוד.

אך מצד הבורא אין שום הפרדה. בדיוק כשם שהקדוש-ברוך-הוא הוא אחדות מוחלטת ופשוטה, כך מתבטא גם בתורה כפי שהיא מצד למעלה: הכל ענין אחד של תורה⁴⁷.

(משיחות ש"פ משפטים תשמ"ב)

41 ראה שמו"ר פ"ב, ג. תנחומא וארא טו.

42 כי בהתנומ"צ שלפני מ"ת לא ניתן הכח לשנות (התחתון לעליון) החפצא מחול לקדושה – וראה לקו"ש (המתורגם) חט"ז ע' 226 ואילך, ובכ"מ.

43 שבת קה, א (כגירסת הע"י שם).

44 ראה תניא פמ"ז.

45 לשון המכילתא יתרו שם – „הרי אתם קשורים ענובים תפוסים מחר באו וקבלו עליכם המצוות".

46 ראה לקו"ת ראה כה, ב. סה"מ תרמ"ג ע' פד. ובכ"מ.

47 להעיר מלקו"ש [המתורגם] ח"י ע' 442.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח
לעולם ועד

החדש של המדינה היא למנהיגה של מדינה זו, בהשתתפותם של עוד כמה מנהיגי מדינות גדולות בעולם, שבה נתקבלה ההחלטה וההכרזה שתוכנה „וכתתו חרבותם לאתים“.

ויש לומר, שבקיומה של פגישה החלטה והכרזה זו בהעיר של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר (שבה נתקבצו מנהיגי המדינות, כולל גם מנהיג מדינה זו, שהוצרך לבוא מעיר הבירה לעיר זו¹⁶), מרומז, שכל זה בא כתוצאה מהפעולות דהפצת התורה והיהדות, צדק ויושר, בכל העולם, שנעשו ונעשים ע"י נשיא דורנו, משיח שבדור¹⁷, ועד שע"י שלימות העבודה בכהנ"ל בימינו אלה נעשה העולם כולו ראוי ומוכשר להתחלת הפעולה דמלך המשיח, „ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים“¹⁸.

וגם הזמן שבו אירע מאורע זה (בתקופה האחרונה עצמה) הוא

(16) ואף שהטעם הפשוט לזה הוא לפי שהמקום המיוחד שבו מיוצגים בקביעות באי"ח המדינות שבעולם נקבע מלכתחילה במקום שאינו עיר הבירה של מדינה מסוימת, הרי, הטעם האמיתי לקביעות מקום זה בעיר זו דוקא, הוא, להיותה עיר הבירה של „מלכי רבנן“ (ראה גיטין סב, סע"א. ועוד), כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (וראה לקמן הערה 18).

(17) ראה קונטרס הנ"ל (שבהערה 11) ס"ה שנשיא הדור הוא המשיח שבדור. ובהדגשה יתירה בכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – כמרומז בב' שמותיו: „יוסף“ – ע"ש ש, יוסיף אדניי שנית ידו ג' ואסף נדחי ישראל ג' (ישעי' יא, יא"ב), ו„יצחק“ – ע"ש ש, אז ימלא שחוק פינו" (תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א).

(18) ולהעיר, שארגון חבר העמים למטרת אחדות ושלוש בין העמים הוקם בחצי כדור התחתון לאחר ובסמיכות לבואו של נשיא דורנו לחצי כדור התחתון (החל מההחלטה שנתקבלה באמצע המלחמה, בשנת תש"ב לערך, ובעיקר בסיומה של המלחמה, בשנת תש"ה לערך), ונקבע מקום מושבה בעירו של נשיא דורנו, ועד לבניית הבנין המיוחד (בשנת תשי"א לערך) – שבזה מודגש שהאחדות והשלוש בין העמים היא כתוצאה מפעולתו של נשיא דורנו בבירור העולם (ע"י הפצת התורה והיהדות וצדק ויושר בכל העולם), וככל שניתוסף בבירור

הוספה

בשורת הגאולה

טז.

דער מינוי פון דוד מלכא משיחא איז דאך שוין געווען, כמ"ש „מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו“, עס דארף נאך זיין קבלת מלכותו ע"י העם און די התקשרות צווישן דעם מלך מיט דעם עם בשלימות הגילוי – בגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחות ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח אדר תנש"א)

(1) תהלים פט, כא.

המינוי דוד מלכא משיחא הרי כבר הי', כמ"ש „מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו“, וצריכה רק להיות קבלת מלכותו ע"י העם וההתקשרות בין המלך והעם בשלימות הגילוי – בגאולה האמיתית והשלימה.

סו.

בנוגע להמאורעות דימים אלה:

לכל לראש – המאורע שאירע בערב שבת זה, שבו התאספו והתכנסו יחדיו ראשי מדינות גדולות וחשובות בעולם, ובראשם נשיאי שתי המעצמות הגדולות, והחליטו והכריזו על תקופה חדשה ביחסי מדינות העולם – ביטול מצב של מלחמות בין מדינות העולם, שיתבטא גם בצמצום וביטול כלי נשק, ועד לשלום ואחדות, שיתוף פעולה ועזרה הדדית בין מדינות העולם לטובת האנושות כולה.

וקדם למאורע זה (בהשגחה פרטית) נאמו של נשיא מדינה זו לאומה כולה (באור ליום הרביעי, „קמי שבתא“¹), התחלת ערב שבת זה, שבו הודיע והכריז על פעולותיו בצמצום וביטול כלי נשק, וניצול הכספים (שלא ינתנו לרכישת כלי נשק) כדי להוסיף בענייני הכלכלה של בני המדינה – הכרזה שאושרה ע“י „בית הנבחרים“, שבו נקבעים חוקי המדינה שיש להם תוקף ע“פ תורה („דינא דמלכותא דינא“²).

ויש להתבונן בהלימוד וההוראה ממאורע זה, וגם בפרטי העניינים דהמאורע – מקומו וזמנו, כולל שייכותו לתוכנו של הזמן בתורה, בפרשת השבוע, כדלקמן.

הלימוד וההוראה ממאורע זה הוא בענין כללי ועיקרי בעבודתם של בני „מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות“³ – „להביא לימות המשיח“⁴:

התחתון, שגם בו נמשך הגילוי דמתן-תורה (שהי' בחצי כדור העליון¹³), ויתירה מזה – אדרבה – שנעשה המקור שממנו נמשך ונתפשט עיקר הפעולה דהפצת התורה והמעיינות חוצה בכל קצוי תבל ממש, ע“י השלוחים ששלח ברחבי העולם (גם לחצי כדור העליון), עד לפנה הכי נדחת שבעולם, כדי להפיץ תורה ויהדות בין כל בני (כולל ובמיוחד אלו שדרים בין אומות העולם ומדברים בלשונם ומתנהגים בחיצוניות כמותם), ועוד וג“ז עיקר, הפצת כל ענייני טוב וצדק ויושר גם בין אוה“ע ע“י קיום מצוות בני נח¹⁴, כמודגש ביותר בשנים האחרונות, ככל שהולכים ומתקרבים יותר להזמן דביאת משיח צדקנו, ש„אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד“¹⁵.

ובתקופה האחרונה (החל משנת נסים, והמשכה בשנת „נפלאות אראנו“¹⁶ ו„נפלאות בכל“) הגיעה פעולה זו לשיא – בפריצת גבולותי של המדינה ההיא שבשעתה חרתה על דגלה והכריזה מלחמה בהפצת התורה והיהדות ועד למלחמה באמונה בבורא עולם ומנהיגו (כולל גם המאסר דכ“ק מו“ח אדמו“ר נשיא דורנו, ולאח“ז וכתוצאה מזה יציאתו מגבולות המדינה ההיא), ואעפ“כ, נמשכה גם שם הפעילות דשלוחי נשיא דורנו בהפצת התורה והיהדות בחשאי ובמס“ג ממש, עד לתקופה האחרונה שנתבטלה גזירת המלכות ונתאפשר המשך הפעילות דהפצת התורה והיהדות ביתר שאת וביתר עוז, בגלוי ובפירסום, ועד לנפילתו של המשטר הקודם, והקמתו של משטר חדש שהכריז לצדק וליושר ולשלום, על יסוד האמונה בבורא העולם ומנהיגו.

ובהמשך לזה התקיימה בערב שבת זה הפגישה בין מנהיגה

(1) פסחים קו, סע“א.

(2) גיטין יו“ד, ב. ושנ“.

(3) תניא רפל“ז.

(4) ל' חז"ל – במשנה ספ"ק דברכות.

(13) ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. ושנ“.

(14) כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים פ"ח ה"י) ש„צוה משה רבינו מפי הגבורה לכוף

את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח“.

(15) צפנ"ג, ט. וראה רמב"ם שם ספ"א.

מהיעודים דהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בשייכות להנהגת אומות העולם – „וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה”⁵.

ולהוסיף, שענין זה יהי ע"י פעולתו של מלך המשיח עצמו – כמ"ש בהתחלת הפסוק⁶, „ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים” („השופט הוא מלך המשיח . . . שיהא אדון כל העמים, והוא יוכיח להם ויאמר למי שימצא בו העול ישר המעוות . . . ומפני זה לא תהי מלחמה בין עם לעם כי הוא ישרים ביניהם, ולא יצטרכו לכלי מלחמה, וכתתו אותם לעשות מהם כלי לעבודת האדמה”⁷, שכן, „באחרית הימים נכון יהי הר בית ה' גו' ונהרו אליו כל הגוים והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים”⁸, „והמורה הוא מלך המשיח, ועליו נאמר ושפט”⁹.

וכיון שבימים אלו מחליטים ומכריזים ראשי מדינות בעולם ע"ד צמצום וביטול כלי נשק וההוספה בהענינים הדרושים לקיום כלכלת המדינה והעולם כולו – תוכן היעוד „וכתתו חרבותם לאתים”, שבירת כלי המלחמה לעשות מהם כלים לעבודת האדמה, „ארץ ממנה יצא לחם”¹⁰ – ה"ז סימן ברור על התחלת קיומו של יעוד זה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ליתר ביאור:

כיון שנמצאים ב„זמן השיא” („די העכסטע צייט”) של ביאת משיח צדקנו, „הנה זה (מלך המשיח) בא”¹¹, רואים כבר (מעין

ו)התחלת פעולתו של מלך המשיח על העמים, „ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים וגו'” – ע"ז שהקב"ה נותן בלב המלכים דאווה ע"ד (לב מלכים ושרים ביד ה"י)¹² להחליט ולהכריז יחדיו ע"ד המעמד ומצב ד„וכתתו חרבותם לאתים”.

וזהו הטעם שהחלטה והכרזה זו היתה בזמן זה דוקא – בגלל שייכותו המיוחדת להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בפועל ממש.

ויש להוסיף, ששייכותו של המאורע להתחלת פעולתו של משיח צדקנו מודגשת גם בפרטי המאורע – המקום והזמן שבהם היתה החלטת והכרזת ראשי המדינות על המעמד ומצב ד„וכתתו חרבותם לאתים”:

המקום שבו אירע מאורע זה (מקום מיוחד שבו מיוצגים בקביעות באי-כח המדינות שבעולם כדי להתדבר ביניהם בדרכי נועם ודרכי שלום) – הוא במדינה זו ובעיר זו, המדינה והעיר שבה נמצא „בית רבינו שבבבל”¹³, „בית חיינו”, בית הכנסת ובית המדרש, בית תורה תפלה וגמ"ח, דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבחר בו וקבעו להמקום המרכזי שממנו „תצא תורה”, הפצת התורה והמעיינות חוצה בכל קצוי תבל עד ביאת משיח צדקנו (כשיפוצו מעינותיך חוצה”¹⁴), שאז יהי גם קיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים”.

והענין בזה:

בבוא נשיא דורנו לחצי כדור התחתון, וקבע מקומו במדינה זו ובעיר זו, התחיל בתוקף ונעשה הבירור והזיכור דחצי כדור

(5) ישע"י ב, ד. מיכה ד, ג.

(6) פי' הרד"ק עה"פ.

(7) ישע"י שם, ב"ג. מיכה שם, א"ב.

(8) איוב כח, ה.

(9) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

(10) לשון הרגיל – ע"פ משלי כא, א. וראה לקו"ש ח"י"ג ע' 285 הערה 1 ובשוה"ג.

(11) מגילה כט, א. וראה בארוכה קונטרס בענין מקדש מעט זה כו' (סה"ש תשנ"ב

ע' 465).

(12) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו. ובכ"מ.